Lietas arhīva Nr. C-0414-18/23
ECLI:LV:KURT:2018:1018.C36067817.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2018.gada 18.oktobrī

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese I.Valbaka,
ar tiesas sēžu sekretāri S.Tīfentāli,
piedaloties prasītājas pārstāvim /pers. A/, atbildētājai /pers. B/, /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei, zvērinātai advokātei Ievai Ratniecei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "B2Kapital" prasībā pret /pers. B/, /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA "B2Kapital" (turpmāk – prasītāja) 2017.gada 27.novembrī cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/, /pers. C/ (turpmāk atbildētāji, arī atbildētāji attiecīgi – Nr.1 un Nr.2) par parāda piedziņu, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1651.pantu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1672., 1683., 1716., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1765., 1934., 1943., 1946.pantu. Prasībā norādīts, ka 21.07.2011 starp AS "Latvijas Krājbanka" un atbildētājiem kā solidāriem aizņēmējiem noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr. TL00-11-X-060, ar kuru aizdoti 2867,74 LVL, atmaksa veicama ar ikmēneša maksājumu līdz katra mēneša 25.datumam. Aizdevuma atmaksas beigu termiņš noteikts 25.08.2016, procentu likme - 20% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas, līgumsods 0,5% dienā no neapmaksātās maksājuma summas. Aizdevējs 21.07.2011 ieskaitījis aizdevuma summu /pers. B/ kontā. Aizņēmējs no līguma izrietošās saistības nav izpildījis un parāds uz 15.11.2017 ir 8118,57 EUR: pamatparāds 3972,49 EUR, nolīgtie procenti 3748,83 EUR par laiku no 25.12.2011 līdz 25.08.2016, līgumsods 397,25 EUR par laiku no 25.11.2011 līdz 25.08.2016, kas samazināts līdz 10% pamatparāda. Veiktie maksājumi ieskaitīti atbilstoši Civillikuma 1843.pantam – vispirms nenomaksātie procenti, pēc tam kapitāla dzēšanai un pēc tam līgumsoda dzēšanai. Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 8.martā starp LAS "Latvijas Krājbanka" un prasītāju noslēgts Uzņēmuma pārejas līgums par LAS "Latvijas Krājbanka" patēriņa kredītu kredītportfeli, kas paredzējis, ka visas prasījuma tiesības pret atbildētāju nodotas prasītājai. Ar 2013.gada 7.jūnija Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lēmumu sniegta atļauja Uzņēmuma pārejas līguma slēgšanai. 09.09.2013 atbildētājiem nosūtīti paziņojumi par LAS "Latvijas Krājbanka" patēriņa kredītportfeļa nodošanu prasītājam un maksājumu veikšanu. 19.12.2013 un 12.05.2015 atbildētājs iesniedzis iebildumus par parāda summu. 12.05.2015 prasītājs nosūtījis atbildētājam skaidrojumu. 19.07.2017 prasītāja vērsusies tiesā par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret /pers. B/, tiesvedība izbeigta 27.07.2017, jo atbildētāja prasību nav atzinusi. Prasītāja norādījusi, ka mediācijas izmantošanai nepiekrīt. Prasītāja lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem 8118,57 EUR, tiesas izdevumus 556,72 EUR, atzīt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus par laiku līdz sprieduma izpildei. (lietas lapas no 4/6)

Atbildētāji iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus ar iebildumiem pret prasību, norādot, ka prasību atzīst daļēji. 2011.gada 21.jūlijā noslēgts patēriņa kredīta līgums, ar kuru no Krājbankas aizņēmušies LVL 2867,74 (EUR 4080,43). 2011.gada 25.decembrī ieradušies krājbankas Talsu filiālē, kur maksājumu vairs nepieņēma, paziņoja, ka ir sācies Krājbankas maksātnespējas process, un tādēļ bankas kontos veikt darījumus vairs nevar, jāgaida paziņojums. No Krājbankas nevienu paziņojumu nav saņēmuši, bet 2013.gada septembrī saņemts pirmais SIA "Creditreform Latvijā" paziņojums, ka saistības nodotas SIA "B2Kapital", ka jāveic maksājums LVL 4539,44, no kā pamatsumma ir Ls 755,71, aizdevuma procenti Ls 1039,48, līgumsods Ls 2744,25 un gadījumā, ja parādu visu nesamaksā līdz 22.09.2013, tiks uzsākta parāda ārpustiesas atgūšana. Uzskatījuši līgumsodu Ls 2744,25 par pārmērīgu, ņemot vērā, ka pamatparāds uz šo laiku bijis tikai Ls 755,71, tādēļ zvanījuši uz Creditreform un lūguši noteikt samērīgu līgumsodu, bet paskaidrots, ka maksājumi vispirms tiks novirzīti līgumsoda un procentu apmaksai, tikai tad pamatparāda apmaksai. Sapratuši, ka Creditreform ir ieinteresēts iegūt maksimāli lielu līgumsoda summu un no sava prasījuma neatkāpsies, tādēļ norādījuši, ka strīds risināms tiesā. Prasītājs tiesā nav vērsies, bet 2013.gada 12.decembrī atkārtoti saņēmuši brīdinājumu ar norādi, ka pamatparāds ir Ls 881,42, aizdevuma procenti Ls 1182,17, līgumsods Ls 2744,25, parāda atgūšanas izdevumi Ls 5. Sapratuši, ka prasītājs vēlas paildzināt pirmstiesas procesu, lai varētu prasīt lielākus procentus, tādēļ 19.12.2013. nosūtījuši prasītājam rakstisku paziņojumu, ka pie pamatparāda Ls 881,42 uzskata līgumsodu Ls 2744,25 par pārmērīgu, jo tas pārsniedz pamatparāda apmēru gandrīz četras reizes. Arī pēc iebildumiem prasītājs līgumsoda apmēru nav samazinājis, bet turpināja pieprasīt līgumsodu. Uzskata, ka apstāklis, ka nav saņēmuši paziņojumu par kredīta turpmāku apmaksas kārtību no AS "Latvijas Krājbanka", bet prasītājs pat pēc rakstiskā paziņojuma četrus gadus nav strīdu risinājis tiesas ceļā, bet visu laiku centies nelikumīgi pieprasīt nepamatoti lielu līgumsodu, ir jāvērtē pie procentu un līgumsoda noteikšanas. Atbildētāji norādījuši, ka atzīst pamatparādu EUR 3972,49, bet neatzīst procentu maksājumus EUR 3748,83 un līgumsodu EUR 397,25 apmērā, jo, spriežot pēc prasītāja darbībām, viņš nav bijis ieinteresēts iespējami īsā laikā noregulēt strīda jautājumus, bet centies paildzināt laiku līdz tiesai, lai iegūtu maksimāli lielus procentu maksājumus. Atbildētāji lūdz tiesu noteikt piedzenamā pamatparāda apmēru EUR 3972,49, bet procentu maksājumus par laiku no 2011.gada 25.decembra līdz 2013.gada 12.decembrim. (lietas lapas no 40/41)

Prasītāja rakstveida atsauksmē par paskaidrojumu norādīja, ka saskaņā ar līguma 4.3.punktu aizdevuma pilnīgas atmaksas termiņš noteikts 2016.gada 25.septembrī; ar 5.3., 5.1., 5.2., 5.4., 8.1.punktu - ka ikmēneša maksājumi jāveic līdz katra kalendārā mēneša 25.datumam; ar 9.punktu puses vienojušās, kādos gadījumos var izbeigt līgumu, bet šādu iespēju puses nav izmantojušas. Secināms, ka līdz aizdevuma pilnīgas atmaksas termiņam atbildētājam pastāvējušas tiesības saistības pildīt, prasītājam – tiesība gaidīt saistību izpildījumu. No parāda aprēķina secināms, ka atbildētāji nav samaksājuši aizdevuma lietošanas procentus līdz līguma 4.3.punktā noteiktajam gala termiņam. Civillikuma 1753. un 1756.pants paredz šādu procentu samaksas pienākumu. Atsauksmē ir norādīts uz Civillikuma 1946.pantu, 1763.panta 1.punktu, 1717.pantu, 1716.panta trešo daļu un ka līgumsoda apmērs noteikts nevis saskaņā ar līguma 5.5.punktu, bet aprobežojies ar šobrīd spēkā esošā Civillikuma 1716.pantā norādīto apmēru. Atbildētāja sniegtā informācija, ka kopš 2011.gada 25.decembra bijis zināms (šeit prasītāja, iespējams, pieļāvusi pārrakstīšanās kļūdu un faktiski vēlējusies norādīt, ka nav bijis zināms - tiesnese I.Valbaka), kur maksājumi ir veicami, neatbilst patiesībai, jo 2012.gada 20.martā ir veikts maksājums LVL 100 apmērā saistībā ar 2011.gada 21.jūlijā noslēgtā Patēriņa kredīta līguma izpildi. (lietas lapas no 49/50)

Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā saskaņā ar prasības pieteikumā un atsauksmē norādītajiem apstākļiem un likumu normām un paskaidroja, ka tika noslēgts Patēriņa kredīta līgums par solidāru aizdevumu atbildētājiem. Banka savas saistības izpildīja – aizdevumu

izsniedza, ieskaitot summu kontā. Puses vienojās par aizdevuma apmēru, par ikmēneša maksājumu apmēru un termiņu - līdz 2016.gada 15.augustam. Par kapitāla lietošanu atbildētāji apņēmās maksāt 20 %, kā arī līgumsodu 0,5 % no kavētajiem maksājumiem. 2011.gada decembrī sākās bankas maksātnespējas process. 2013.gada 18.februārī notika pirkuma darījums, prasītājai iegūstot tiesības prasīt arī patēriņa kredītus, kam atļauju deva FKTK. 2013.gadā prasītāja abiem atbildētājiem nosūtīja ierakstītas vēstules, kur bija arī jaunā samaksas kārtībā, ka jāmaksā Creditreform. Atbildētāja ar iebildumiem vērsās Creditreform, kas izskaidroja viņai situāciju. 2014.gada 1.janvārī, stājoties spēkā grozījumiem Civillikumā, izdarīja grozījumus par maksājumu ieskaitīšanas kārtību attiecībā uz līgumsodu, par tā griestiem. Bet šie grozījumi attiecās uz jaunajiem līgumiem, ne vecajiem. Tika noteikts, ka, ja prasība nav celta līdz 2015.gadam, tad jāņem vērā grozījumi. Atbildes bija sniegtas atbilstoši tā laika likumiem. 2017.gada 19.jūlijā iesniedza tiesā pieteikumu brīdinājuma kārtībā, un atbildētāja to neatzina, tad tika izbeigta tiesvedība. Pēc tam prasītāja vērsās tiesā, veicot pārrēķinu. Visi maksājumi tika ieskaitīti pamatparādā, pēc tam līgumsodā. Ir samazināts līgumsods līdz 10 % apmēram. Uzskata, ka arī procentu likme ir samērīga. Ņemams vērā, ka pēdējais maksājums veikts 2012.gada 20.martā. Bija uzdots parāda piedziņu uzraudzīt Creditreform. Nebija pamats lauz līgumu vai aprēķināt parādu pretēji likumdošanai. Ar 2015.gada 1.janvāri tika samazināts līgumsods. Tiesā, ievērojot praksi, negriezās ātrāk, jo nebija iestājies izpildes termiņš. Bija paziņots, ka ir ar mieru atkāpties no līguma.

Atbildētāja/pers. B/ tiesas sēdē uzturēja spēkā iebildumus, kas norādīti rakstveida paskaidrojumos, saskaņā ar tajā norādītajām likumu normām un apstākļiem, prasību atzina daļēji – pamatsummas parāda 3972,49 EUR apmērā un paskaidroja, ka pildījusi savas saistības, līdz tika paziņots, ka Krājbanka pārtrauca darbību, jo tiek likvidēta. Nav zinājusi kontu, kurā ieskaitāma nauda. Bija apstākļi, kuru dēļ nestrādāja Latvijā. Pa šiem gadiem samaksājusi 100 EUR 2012.gadā. Tad sākusi saņemt Creditreform vēstules, kur bija pieprasīts liels līgumsods. Pēc tam nav maksājuši. Ar vīru visu izrunājuši, bet viņam ir veselības problēmas, ir izbeidzis darba attiecības. Trīs gadus bijusi Austrijā. Bijis arī citus kredītus jāmaksā, jāsedz vīra ārstēšanās izdevumus. Neatzīst prasību par procentu un līgumsoda piedziņu.

Atbildētāja/pers. C/ pārstāve tiesas sēdē prasību atzina daļēji – pamatparāda 3972,49 EUR apmērā un paskaidroja, ka atbildētāji varētu apņemties maksāt labprātīgi 50 EUR mēnesī, atbildētājs apzinās, ka ir solidāri uzņēmies saistības. Visu maksājusi pirmā atbildētāja. Atbildētājam bijušas veselības problēmas, un viņam nebija nekādas saprašanas par līgumu un saistībām. Paziņojumus, ka jāmaksā, nebija saņēmis. Ja atbildētājs būtu uz vietas, par to viņš nevarētu neko paskaidrot, jo bija veselības problēmas. Bija arī citi kredīti jākārto. Atbildētājs saņem pensiju 280 EUR apmērā. Pirms tiesas sēdes bijis piedāvājums noslēgt izlīgumu, bet piedāvāto izlīgumu nevarētu izpildīt - varētu apņemties maksāt tikai 25 EUR mēnesī un otrus 25 EUR otra atbildētāja. Paziņojumi, tajos pieprasītās summas, ko sūtīja atbildētājiem, "atsit" vēlmi jebkuram cilvēkam kārtot saistības.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība par parāda 8118,57 EUR solidāru piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ:

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu, sākot ar *euro* ieviešanas dienu (2014.gada 1.janvāri), latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 3., 6.panta noteikumiem, Padomes 1997.gada 17 jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97, piedzenamās summas norādāmas *Euro* valūtā, konvertējot pēc kursa 1 *euro* = 0,702804 lati.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Tiesību doktrīnā norādīts, ka (..) pierādījumi jāvērtē kopumā, nevis izolēti (..), jānosaka pierādījumu nozīmība saistībā ar lietā nosakāmiem apstākļiem un faktiem, (..) jāizdara secinājums par pierādījumu pietiekamību (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārējā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2006., 183.lpp.)*.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt, Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No 2011.gada 21.jūlijā noslēgtā Patēriņa kredīta līguma Nr.TL00-11-X-060 (turpmāk – Līgums), kas noslēgts starp AS "Latvijas Krājbanka" un atbildētājiem – solidāriem aizņēmējiem - redzams, ka atbildētājiem piešķirts aizdevums 2867,74 Ls jeb 4080,43 EUR apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2016.gada 25.augustam, maksu par aizdevuma noformēšanu un izsniegšanu 56,43 Ls, ikmēneša maksājumu aizdevuma atmaksai un procentu samaksai 75,89 Ls, ar procentu likmi – 20% gadā (4.5.punkts) un gada procentu likmi 23.58 % (punkts 4.7.) Aizdevuma līgumam pievienoti patēriņa kredīta noteikumi, kurus atbildētāji parakstījuši, apliecinot, ka ar tiem ir iepazinušies. (lietas lapas no 12/13)

Līguma 5.1. un 5.2.punktā puses vienojušās par aizdevuma atmaksas un procentu samaksas pirmo maksājuma datumu 2011.gada 25.augustā; 5.5.punktā vienojušās par līgumsodu 0,5% dienā no termiņā nesamaksātās summas.

Atbildētāji nav apstrīdējuši faktu, ka aizdevums 2867,74 Ls apmērā ir saņemts; atbildētāji to atzina tiesas sēdē un minēto apstiprina Latvijas Krājbankas konta izraksts. (lietas 14.lapa)

Pušu starpā nav strīda par to, ka līgums nav izbeigts pirms termiņa.

Lietā nav pierādījumi par to, ka atbildētāji savas saistības būtu izpildījuši labprātīgi pilnā apmērā, kā arī tiesa konstatē, ka pušu starpā nav strīdi par noslēgtā līguma tiesīgumu.

Novērtējot prasītājas norādītos apstākļus, kas apstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka atbildētāju samaksas pienākums pēc saistības pret AS "Latvijas Krājbanka" pilnā apmērā iestājies 2016.gada 25.augustā, kad beidzies līguma termiņš.

Tiesa uzskata, ka atbilstoši CPL 96.panta pirmajai daļai par vispārzināmiem atzīstami fakti, ka saskaņā ar Rīgas Apgabaltiesas 2011. gada 23. decembra lēmumu AS *Latvijas Krājbanka* tika pasludināta par maksātnespējīgu un par tās administratoru apstiprināja SIA KPMG Baltics, ka sakarā ar iespējamo maksātnespējas procesu bankas klientiem jau pirms maksātnespējas pasludināšanas un visā šā procesa laikā tika publiski sniegta informācija par banku kontiem maksājumu veikšanai.

Līdz ar to šie fakti pusēm nav jāpierāda un tādēļ kā nepamatoti noraidāmi atbildētāju iebildumi, ka pēc Latvijas Krājbankas maksātnespējas procesa pasludināšanas viņiem nav bijis zināms, kādos banku kontos bija ieskaitāmi maksājumi kredīta atmaksai.

Komerclikuma 20.panta otrajā daļā noteikts, ka uzņēmuma vai tā patstāvīgas daļas pārejas gadījumā uzņēmumā vai tā daļā ietilpstošie prasījumi un citas tiesības pāriet uz uzņēmuma ieguvēju.

Tiesa atzīst, ka prasītāja LAS "Latvijas Krājbanka" prasījuma tiesības pret atbildētāju ieguva, pamatojoties uz 2013.gada 8.marta Uzņēmuma pārejas līgumu un prasītājai ir visas prasījuma tiesības pret atbildētājiem, kas izriet no atbildētāju un AS "Latvijas Krājbanka" saistībām, kas izriet no Līguma, kā arī tiesa konstatē, ka atbilstoši 2013.gada 30.septembra Pilnvarojuma līgumam prasītāja bija pilnvarojusi Creditreform Latvijā veikt parādu piedziņu no LAS "Latvijas Krājbanka" parādniekiem. (lietas lapas no 27/36)

Atbildētāji nav apstrīdējuši prasītājas prasījuma tiesības.

Ar lietai pievienoto LAS "Latvijas Krājbanka" 2013.gada 6.septembra paziņojumu un tā 1.Pielikumu, kas atbildētājiem nosūtīts 2013.gada 10.septembrī, pierādīts, ka atbildētāji informēti par to, ka AS "Latvijas Krājbanka" saistību un tiesību pārņēmēja ir prasītāja un par maksājumu kārtību. (lapas lietā no15/20)

Tiesa, pārbaudījusi parāda aprēķinu, konstatē, ka no tā redzams, ka pēdējo maksājumu saistību izpildei atbildētāji veikuši 2012.gada 20.martā, ieskaitot bankas kontā 100 Ls. (lietas 10.lapa) Šo faktu apstiprina arī pušu paskaidrojumi tiesas sēdē.

No lietā iesniegtajiem prasītājas paziņojumiem parādniekiem redzams, ka laika periodā no 2013.gada septembra prasītāja atbildētājiem vairākkārtīgi sūtījusi paziņojumus par saistību izpildi.

LAS "Latvijas Krājbanka" 2013.gada 6.septembra paziņojumos atbildētājiem norādījusi, ka uz 2013.gada 1.septembri viņu parāds ir 3842,22 Ls tajā skaitā, pamatparāds 2791,88 EUR. (lietas lapas no 16/20) Tātad, pārējais parāds bija aprēķināts 1050,34 Ls apmērā.

Pēc nepilnām divarpus nedēļām – 2013.gada 25.septembra paziņojumā atbildētājai Nr.1 pieprasītā parāda summa jau ir 4633,34 Ls, no kuras pamatsumma 796,53 Ls, aizdevuma procenti 1087,56 Ls un līgumsods 2744,25 Ls, parāda atgūšanas izdevumi 5 Ls. (lietas 44.lapa)

2013.gada 12.decembra paziņojumā atbildētājai Nr.1 pieprasītā parāda summa ir 4812,84 Ls; pamatsumma 881,42 Ls, aizdevuma procenti 1182,17 Ls, līgumsods 2744,25 Ls, parāda atgūšanas izdevumi 5 Ls. (lietas 43.lapa)

Atbildētāja Nr.1 atsauksmē uz prasītājas pārstāves 2013.gada 12.decembra Paziņojumu minēto parādu nav atzinusi, norādot, ka uzskata līgumsodu, kas četrkārt pārsniedz pamatparāda apmēru, par nepamatotu, ka pastāvot strīdam, lūdz sniegt tiesā pret viņu prasību, ka tiesai jāvērtē pieprasīto summu pamatotība. (lietas 42.lapa)

Neskatoties uz atbildētājas Nr.1 iebildumiem, prasība tiesā netika celta, bet prasītāja atkārtoti sūtījusi brīdinājumus.

2015.gada 12.maijā atbildētāja Nr.1 iesniegumā prasītājas pārstāvei norādījusi, ka ir saņēmusi atkārtoto brīdinājumu par 5700,97 EUR izpildi un, lai saprastu norādītā parāda apmēru, lūdz izsūtīt atmaksātā aizdevuma apmēra, līgumsoda un aizdevuma procentu aprēķinu. (lietas 22.lapa)

Atbildot uz viņas iesniegumu, prasītājas pārstāve 2015.gada 10.jūnija vēstulē norādīja, ka līdz 2014.gada 31.decembrim veiktie maksājumi tika novirzīti līgumsoda, tad procentu un tikai pēc tam aizdevuma pamatsummas dzēšanai. Uz atbildes sagatavošanas dienu parāds ir 5839,98 EUR, kas sadalās: pamatparāds 2545,72 EUR, procentu parāds 2887,01 EUR un līgumsods 397,25 EUR un parāda atgūšanas izdevumi 7 EUR. (lietas lapas no 23/24)

Ar lietai pievienoto Talsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2017.gada 27.jūlija lēmumu lietā Nr.3-12/0567 pierādīts, ka ir izbeigta tiesvedība prasītājas pieteikumā pret atbildētāju /pers. B/ par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā par summu 8438,28 EUR, jo parādnieks saistību nav atzinis. (lietas lapas no 25/26)

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Atbildētāji, iebilstot pret pieprasīto prasības summas apmēru, norādīja, ka atzīst pamatparādu 3972,49 EUR apmērā, bet neatzīst procentu un līgumsoda parādu, ka tiesai to jāvērtē.

Tiesa uzskata, ka tai nav pamats apšaubīt pieprasītā pamatparāda apmēru, kas iekļauts parāda aprēķinā. Iesniegtais pamatparāda aprēķins ir detalizēts, pārskatāms, un tajā pa gadiem, mēnešiem norādītas gan maksājamās, gan samaksātās summas. (lietas lapas no 10/11)

Tā kā pieprasītais pamatparāds pilnā apmērā nav samaksāts, ka atbildētāji rakstveida paskaidrojumos un tiesas sēdē pamatparādu atzina pilnīgi, tad tiesa uzskata, ka ir pamats piedzīt no atbildētājiem par labu prasītājai pamatparādu 3972,49 EUR apmērā.

Prasītāja lūdz no atbildētājiem piedzīt arī līgumiskos procentus 3748,83 EUR par aizdevuma summas izmantošanu, procentu likme 20 % gadā, kas aprēķināti par laika periodu no 2011.gada 25.decembra līdz 2016.gada 25.augustam, kā arī lūdz piedzīt līgumsodu samazinātā apmērā - 397 EUR, tas ir, 10 % apmērā no pamatparāda summas, par laika periodu no 2011.gada 25.novembra līdz 2016.gada 25.augustam.

Kā norādīts iepriekš, puses Līguma 4.5.punktā vienojušās par procentu likmes apmēru, nosakot nemainīgo procentu likmi 20% apmērā gadā. Līguma 5.5.punktā puses vienojās par līgumsodu 0,5% dienā no termiņā nesamaksātās summas.

Līguma 6.4.punktā noīgts, ka maksājums, kas Aizņēmējam attiecīgajā termiņā jāveic saskaņā ar Līgumu un Noteikumiem, netiek veikts pilnā apmērā, Krājbanka to ietur šādā kārtībā – līgumsods, termiņā nesamaksātie procenti un Aizdevuma pamatsummas parāds. Krājbanka patur sev tiesības vienpusējā kārtā noteikt citu secību no Aizņēmēja saņemtā maksājuma ieskaitīšanai parāda dzēšanai.

Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka aizņēmēji Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir patērētāji.

Atbilstoši Patērētāja tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajai daļai tiesai jāizvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus nepiemēro.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta izpratnē par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi tādi, kas uzliek patērētājam, kurš nepilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju.

Konstatējot starp profesionāli un patērētāju noslēgta līguma noteikuma negodīgumu, tiesa attiecīgo līguma noteikumu nepiemēro vispār (skatīt Eiropas Kopienu tiesas 2012.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr. C-618/10, 2013.gada 21.februāra spriedumu lietā Nr. C-472/11, 2013.gada 30.maija spriedumu lietā Nr. C- 488/11).

Atbilstoši minētajām likuma normām un ievērojot judikatūrā paustās atziņas, likums noteic tiesai pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2013.gada 12.marta sprieduma lietā Nr.SKC-108 11.punktu*).

Latvijas Augstākā tiesa 2016.gada 29.janvāra spriedumā lietā SKC-0030 vērsusi uzmanību, ka Eiropas Kopienu tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka valsts tiesai pēc savas ierosmes jāatklāj līguma noteikumu negodīgumu un tas jāizlīdzina. Uzdevums, kas valsts tiesām attiecīgajā jomā dots saskaņā ar Savienības tiesībām, nenozīmē vien pilnvaras lemt par attiecīgo līguma noteikumu negodīgumu, bet arī pienākumu šo jautājumu vērtēt pēc savas ierosmes, ja tās rīcībā ir vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums *(sk. Eiropas Kopienu tiesas 2012.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr. C-618/10, 2013.gada 21.februāra spriedumu lietā Nr. C-472/11, 2013.gada 30.maija spriedumu lietā Nr. C-488/2011, 2014.gada 17.jūlija spriedumu lietā Nr. C- 169/2014)*.

Augstākās tiesas Senāts vairākās lietās atzinis arī, ka Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības ir sasaistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību, kas savukārt norāda uz to, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Tiesai līguma noteikumi, kas ir pretrunā ar šīm likuma prasībām, jāatzīst par netaisnīgiem *(sk. Senāta 2012.gada 17.decembra spriedumu lietā SKC-262/2012 un 2013.gada 12.marta spriedumu lietā SKC-108/2013)*.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 3.marta spriedumā lietā Nr.SKC-94/2016 atzīts, ka tiesas pienākums ir izlemt jautājumu par iespēju atbrīvot aizņēmējus no līgumisko procentu un līgumsoda maksāšanas pienākuma apstākļos, kad līguma noteikumu izvērtējumu patērētāju tiesību

aspektā paredz likums.

Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu 0,5 % dienā no kavēto maksājumu summas par laika periodu no 2011.gada 25.novembra līdz 2016.gada 25.augustam, samazinot aprēķināto līgumsodu līdz 10 % no pamatparāda, tas ir 397 EUR apmērā.

Tiesa atzīst, ka Patēriņa kredīta līgumā noteiktais līgumsods 0,5% apmērā dienā, tas ir, 182,5% gadā no ikmēneša maksājuma nesamaksātās summas par katru maksājuma termiņa kavējumu, kā arī līgumā noteiktā procentu likme 20% gadā, kas vairāk kā 3 reizes pārsniedz likumisko 6% likmi, ir nesamērīgi lieli, netaisnīgi, tiem nav nekāda ekonomiska pamatojuma, un šādu noteikumu iekļaušana līgumā nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Apstāklis, ka prasītāja lūdza piedzīt līgumsodu 10% apmērā no pamatparāda summas, neizmaina līguma netaisnīgā punkta būtību un neatbilstību labticīguma prasībām.

Tiesa uzskata, ka ievērojot minētos apsvērumus, kā arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 3.marta spriedumā lietā Nr. SKC - 94/2016 paustās atziņas, ka tiesai jāvērtē aizdevuma līgumu noteikumus Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā un jālemj jautājumu par iespēju atbrīvot aizņēmējus no līgumisko procentu un līgumsoda maksāšanas pienākuma apstākļos, kad līguma noteikumu izvērtējumu patērētāju tiesību aspektā paredz likums, un ņemot vērā arī apstākli, ka atbildētāji ir iebilduši pret aprēķinātajiem procentiem un līgumsodu, ka pretenzijas izteikuši jau 2013.gada decembrī, viņi ir atbrīvojami no aprēķināto aizdevuma procentu un līgumsoda samaksas.

Šādas atziņas par nepieciešamību atbrīvot patērētājus no viņiem neizdevīgajām sekām, ja līguma noteikumi atzīstami par netaisnīgiem, paustas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta prakses apkopojumā "Patērētāju tiesību aizsardzība. 2014.gada janvāris - 2017.gada jūnijs".

Ievērojot minētos apsvērumus, tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda un aizdevuma procentu piedziņu nav pamatota.

Tiesa uzskata, ka izvērtējot prasījuma pamatotību daļā par līgumsoda un aizdevuma procentu piedziņu, ņemami vērā arī apstākļi, ka prasītāja nav noregulējusi strīda jautājumus jau no 2013.gada decembra, kad atbildētāja Nr.1 cēla iebildumus, lūdzot celt tiesā prasību, bet prasība tiesā celta tikai 2017.gada novembrī. Šāda prasītājas rīcība ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, jo nostāda patērētājus neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, lai iegūtu maksimāli lielus procentu un līgumsoda maksājumus.

Kā redzams, līguma Noteikumu 9.2.1.punktā ir paredzētas aizdevēja tiesības 15 dienas iepriekš rakstiski brīdinot aizņēmēju, vienpusēji izbeigt līgumu, ja aizņēmējs ilgāk kā 15 dienas nepilda kādu no Noteikumu 8.sadaļā noteiktajiem pienākumiem.

No lietas materiāliem redzams, ka aizņēmēji savas saistības nav pildījuši jau no 2011.gada novembra.

Ievērojot minēto un izvērtējot prasījumu par aizdevuma lietošanas procentu un līgumsoda piedziņas pamatotību, tiesa ņem vērā arī līdzīgās lietās – Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 6.novembra spriedumā lietā Nr. C15293409 un 2012.gada 29.novembra spriedumā lietā Nr. C15225811 paustās atziņas, ka pārāk ilgs laika periods jautājuma izlemšanai par līguma pārtraukšanu nostāda aizņēmējus apgrūtinošā situācijā.

Tiesa pievienojas minētajos apgabaltiesas spriedumos izdarītajām atziņām, ka pie līdzīgiem līguma nosacījumiem par tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma, normāla banku prakse ir izlemt jautājumu par atkāpšanos no līguma 2-3 mēnešu laikā no brīža, kad aizņēmējs sāka kavēt saistību izpildi.

Tādēļ tiesa atzīst, ka līgumā pielīgto aizdevēja tiesību atkāpties no aizdevuma līguma kavēšanās rezultātā ir radīta situācija, kas ir neizdevīga aizņēmējiem, jo gadījumā, ja aizdevējs būtu izlēmis jautājumu par atkāpšanos no līguma savlaicīgi, tad aizdevuma lietošanas procentu un līgumsoda pieaugums būtu mazākā apmērā.

Ņemot vērā apstākli, ka saistību izpildes nokavējums ir sācies jau 2011.gada beigās, ka aizdevējs bija tiesīgs izmantot līgumā pielīgto aizdevēja tiesību atkāpties no aizdevuma līguma 15 dienu laikā, bet prasību tiesā cēla tikai pēc sešiem gadiem, tad prasījums daļā par kavētiem līgumiskiem procentiem par laika periodu no 2011.gada 25.decembra līdz 2016.gada 25.augustam 3748,83 EUR apmērā un līgumsoda 397 EUR apmērā par laika periodu no 2011.gada 25.novembra līdz 2016.gada 25.augustam atzīstams par netaisnīgu un nesamērīgu.

Ievērojot iepriekšminētos apsvērumus, tiesa uzskata, ka prasījums piedzīt līgumsodu un kavētos līgumiskos procentus ir noraidāms pilnīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1672.pantu solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu. Savukārt Civillikuma 1673.pants nosaka, ka līgums un testaments nodibina solidāru saistību tikai tad, kad līdzēji vai testators to tieši noteikuši.

Lietā nav strīda par to, ka saskaņā ar noslēgto līgumu atbildētājiem izsniegts aizdevums kā solidāriem aizņēmējiem, ka atbildētāji, parakstot aizdevuma līgumu, uzņēmušies atbildēt par saistību izpildi solidāri.

Tiesa atzīst, ka ievērojot minētās likumu normas un judikatūru, ņemot vērā konstatētos faktus un norādītos apsvērumus, pārbaudītos rakstveida pierādījumus to kopumā, prasība apmierināma daļēji un no atbildētājiem solidāri par labu prasītājai piedzenams pamatsummas parāds 3972,49 EUR, bet noraidāma daļā par līgumisko procentu 3748,83 EUR un līgumsoda 397 EUR piedziņu.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājiem tiesas izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājai proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītāja, ceļot prasību tiesā, ir samaksājusi tiesas izdevumus: valsts nodevu 551,45 EUR (lietas 7., 8.lapas) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR, kopā 556,72 EUR. (lietas 9.lapa)

Tā kā prasība apmierināma par 3972,49 EUR piedziņu, tas ir, 48,93 % apmērā, ievērojot, ka no līguma satura neizriet, ka atbildētāji būtu uzņēmušies atbildēt solidāri par iespējamiem tiesas izdevumiem, tad no viņiem līdzīgās daļās par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 272, 40 EUR, tajā skaitā, valsts nodeva 269,82 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 2,58 EUR, jeb no katra piedzenami tiesas izdevumi 136,20 EUR.

Lietā faktiski radušies ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 6,74 EUR (lietas 2.lapa) un līdz ar to nesamaksāti ir tiesas izdevumi 1,47 EUR apmērā. (6,74 EUR – 5,27 EUR)

Tiesa atzīst, ka proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai nesamaksātie tiesas izdevumi 0,72 EUR līdzīgās daļās piedzenami no atbildētājiem, jeb 0,36 EUR no katra, bet no prasītājas – 0,75 EUR.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Civillikuma 1765.pantā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā (panta pirmā daļa).

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu nokavējuma procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Savukārt, atbilstoši šī panta 2.punktam procenti jāmaksā par svešu naudu, nevien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis.

Civillikuma 1763.panta 1.punktu procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar minētajām likuma normām, ievērojot prasītājas lūgumu, ir pamats atzīt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājiem

solidāri likumiskos 6 procentus gadā no piespriestās parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), bet ne vairāk kā galvenā parāda 3972,49 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, 187.panta otro daļu, 223.panta 4.punktu, 189. - 193., 199.panta pirmo daļu, 204.[1] pantu tiesa nosprieda:

Apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, solidāri par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "B2Kapital", reģistrācijas numurs 40103645131, aizdevuma pamatsummas parādu 3972,49 EUR (trīs tūkstošus deviņus simtus septiņdesmit divus *euro* un 49 centus).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "B2Kapital", reģistrācijas numurs 40103645131, tiesas izdevumus 136,20 EUR (vienu simtu trīsdesmit sešus *euro* un 20 centus).

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "B2Kapital", reģistrācijas numurs 40103645131, tiesas izdevumus 136,20 EUR (vienu simtu trīsdesmit sešus *euro* un 20 centus).

Piespriestās summas jāieskaita prasītājas pārstāvja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Creditreform Latvija", reģistrācijas numurs 40003255604, AS Swedbank kontā Nr. LV67HABA0551036916332, maksājuma mērķis: inkasso 1309073410.

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "B2Kapital" prasību daļā par līgumisko procentu 3748,83 EUR un līgumsoda 397 EUR solidāru piedziņu no /pers. B/ un /pers. C/.

Atzīt prasītājas tiesības saņemt solidāri no atbildētājiem likumiskos kavējuma procentus 6 % gadā no piespriestās parāda pamatsummas 3972,49 EUR (trīs tūkstošiem deviņiem simtiem septiņdesmit diviem *euro* un 49 centiem) par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai tiesas izdevumus 0,72 EUR (72 centus) jeb 0,36 EUR (36 centus) no katra, kas iemaksājami valsts kasē, kontā LV51TREL2190458019000.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "B2Kapital", reģistrācijas numurs 40103645131, par labu Tiesu administrācijai tiesas izdevumus 0,75 EUR (75 centus), kas iemaksājami valsts kasē, kontā LV51TREL2190458019000.

Maksājuma dokumentu, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu par labu Tiesu administrācijai, pusēm nekavējoties iesniegt Kurzemes rajona tiesā.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2018.gada 18.oktobrī un no minētā datuma skaitāms termiņš sūdzības iesniegšanai.

Tiesnese I.Valbaka